

۲۰۱۶/۰۴/۱۷

پوهندوی آصف بهاند

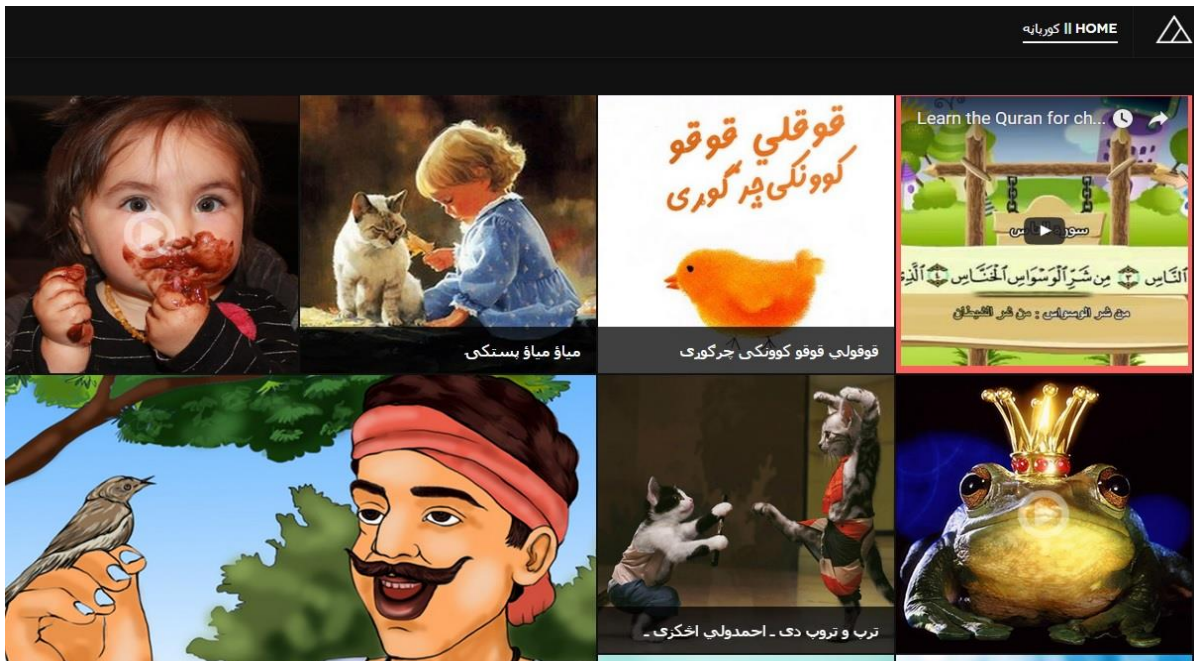
احمد ولي اخکزی او د کوچنیانو ادب

۴

د کوچنیانو ادبیات تاریخي پس منظر، اوسنی حالت

اوه ویشتمه برخه

کوچنی تکی کام (kochnai.com)، د کوچنیانو ادبیاتو له پاره یوه بله پته:

احمد ولي اخکزي د کوچنیانو د ادبیاتو په برخه کې درې د یادوني وړ کارونه کړي دي:

- ۱ - د کوچنیانو له پاره یې کیسي او شعرونه لیکلي دي،
  - ۲ - د کوچنیانو د ادبیاتو له پاره یې ځانگړي وېبپاڼه جوړه کړې او پر لیکه کړې ده،
  - ۳ - په نوي پر لیکه کړې وېبپاڼه کې یې د کوچنیانو له پاره د نورو لیکوالو لیکني او شعرونه هم را ټول کړي دي.
- احمد ولي اخکزی د کوچنیانو له پاره د خپلو لومړنیو منظمو او منثور تخلیقاتو او ژباړو په لړ کې دې ته متوجه شو چې دا موضوع د ده له عادي تخلیقاتو نه نوره هم لا مهمه ده، نو یې دې ته ملا وتړله چې د کوچنیانو له پاره یو پاڼه پر لیکه کړي. دا کار یې د خپل علم او تجربې پر مټ وکړ، هلته یې د کوچنیانو له پاره خپل تخلیقات پر لیکه کړل او تر وسمې پورې یې د کوچنیانو له پاره د نورو لیکوالو او شاعرانو آثار هم را ټول او پر لیکه کړل، نو د دې له پاره ویلای شم چې کوچنی تکی کام د کوچنیانو ادبیاتو له پاره یوه بله نوې غني پته ده.

کله یې چې د کوچنی تکی کام «kochnai.com» پروژه پیل کوله، نو داسې یې وړ ته ولیکل: «کوچنی تکی کام پروژه پیل شوه:

د خپرېدنې نېټه: JANUARY 2016 09

هیله: لطفا دغه اعلان په ټولنیزو رسنیو لکه فیسبوک او نورو رسنیو کې شریک یا share کړئ چې لا زیات د ماشومانو مور او پلار په خبر سي.

د پاڼو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

ماشومان د هری ټولني او ملت راتلونکی او مستقبل وي. هر ملت او قوم چې د ماشومانو په روزنه کې ځان ستړی کوي، هغه د خپل ځان او خپلو راتلونکو نسلونو له پاره د هوسايي بنياد ايردي. د ماشومانو په روزنه او تربيه کې د هغوی مورنی ژبه ډېر اهميت لري او د پيداگوژۍ کارپوهان پر دې خبره سره هم نظره دي چې و ماشومانو ته د هغوی د مورنی ژبي وربښودنه په هغوی کې د نوو ژبو د زدکړو قابليت او وړتيا لا زياتوي او پراخوي يې. د همدغه مقصد له پاره د کوچنی ټکی کام آنلاین پروژه په امتحانی توگه پېلوم او هيله ده چې د پښتو ژبو ماشومانو او مېندو او پلرونو سره يوه مرسته او کومک ثابتې سي. په دغه پاڼه کې اوس بنايي بعضي تخنيکي او نوري ستونزي وجود ولري، خو انشاءد د وخت په تېرېدو سره به يې ستاسو سره په گډه ليري کړم .

د ټولو دوستانو څخه هيله کوم چې راسره خپل رغنده نظرونه شريک کړي چې دغه پروژه گټوره او کاميابه سي. د رغنده نظر څخه مي مقصد دا هم دی چې دوستان د امکان تر حد پوري راته داسي وړانديزونه وکړي چې د دغو وړانديزونو په عملي کولو کې پخپله هم برخه اخيستلو ته تيار وي. ستاسو ټولو څخه هيله کوم چې که تاسو پخپله د ماشومانو له پاره ادبي ټوکی ليکلي وي او يا مو په کوم کتاب کې لوستلي يا له چا اورېدلي وي، نو هيله ده چې زما سره يې شريک کړئ چې پر دغه پاڼه يې آنلاین کړو. دغه پروژه يوازي په هغه صورت کې بريالی کېدلای سي چې پکښې تر يو کس څخه د زياتو کسانو زيار، افکار او نظرونه دخپل وي.

په پام کې لرم چې پر دغه پاڼه داسي مواد خپاره کړم چې د ماشومانو د عمر سره تړلي وي. يعني دا چې تر څلورو کالو پوري عمر لرونکي ماشومان جلا مواد ولري او د ۴ او ۶ کالو تر منځ ماشومان نور... خو پر دغه موضوع بايد د کارپوهانو او ليکوالانو سره مشورې وسي چې کوم تقسيم به زيات منطقي وي.

د دغې پاڼې مقصد يوازي د ماشومانو مصروفول نه دي بلکه په دغه پاڼه کې بايد داسي مواد خپاره سي چې د ساعت تېري تر څنګ پکښې د زدکړي او ښوونې عنصرونه هم شامله وي. که نکل او کيسه وي او که منظومه مواد وي بايد چې يو روزنيز او ښوونيز مقصد ولري. په دې ترڅ کې د سيمي کلتوري او ديني مواد چې د ماشومانو له پاره د پوهوې وړ وي، چمتو کول به يې د تگلاري برخه وي.

دغه پروژه په پام کې نه لري چې له حکومتي يا غير حکومتي منابعو او يا هم اشخاصو څخه مالي مرستي تر لاسه کړي. د دغې پروژې مقصد صرف د افغان ماشومانو په روزنه کې يو کومک وړاندي کول دي. په دې ترڅ کې د ليکوالانو، شاعرانو، د پيداگوژۍ د پوهانو او استادانو عملي مرستي ته په هيله يم.

د دغې پروژې د پېلولو يو دليل دا هم ؤ چې د افغانستان څخه دباندې ميشت زيات افغان ماشومان په خپلو مورنيو ژبو اړينو ادبي ټوکو ته لاس رسې نه لري. دغه کمښت او يا حتی نشته والی د دې سبب گرځېدلای سي چې د دغو کوچنيانو اړيکي له خپلې ژبي، کلتور او هيواد سره وشليږي. هيله ده چې د دغې پروژې په ترڅ کې دغه ماشومان له وړوکوالي

څخه لا د خپلې ژبي، کلتور او پلرني ټاټوبي سره اړيکي او مينه پيدا کړي.

ستاسو د وړانديزونو، نکلونو، اشعارو او د ماشومانو له پاره د نورو ادبي ټوکو د رالېږلو په انتظار.

ستاسو ورور احمدولي اڅکزی

د ۲۰۱۶م کال د جنورۍ ۹مه نېټه

هيله: لطفا دغه اعلان شريک يا share کړئ چې لا زيات د ماشومانو مور او پلار او يا هم د دغې پاڼې احتمالي راتلونکي همکاران او ليکوالان په خبر سي.»

په کوچنی دات کام کې د ۲۰۱۶ کال د اپريل تر اتمې نېټې پوري ټول يوسلو دوه مطلبه(منثور او منظوم) پر ليکه شوي دي او د ټولو مطالبو له لوستلو وروسته انسان قضاوت کولای شي چې په رښتيا احمد ولي اڅکزي په يوازي صورت دومره مطالب ليکلي، ژباړلي او يا يې نوري ويبپاڼې ورپسې کتلي دي او د کوچنيانو له پاره يې دومره په زړه پوري کيسې را ټولي کړې او په دې آدرس يې د کوچنيانو او د هغو کورنيو ته په تياره ايښي دي چې هغوی يې يا په کوچنيانو ولولي او يا يې ور ته واوروي.

په کوچنی ټکی کام(kochnai.com) يې کې د خپلو مطالبو تر څنګ د نورو قلموالو آثار او ژباړې هم را اخيستي دي چې د مثال په ډول د دغو ښاغلو او آغلو نومونه د يادولو دي:

اتل ترين، بريښنا صابر، محمد سرور وکيلي، سميع الله خالد سهاک، محمد قاهر دردمند، سليم پيمان عابد، عطا محمد مياخيل، اجمل تورمان او ...

د کوچنی دات کام په پاڼه کې تر ټولو ډير او په زړه پوري مطالب د ښاغلي اتل ترين دي چې ډيره سلنه يې له نورو ژبو را ژباړلي دي چې د ځينو سر ليکونه يې دا دي:

آس او زمري، بزه او پړانګ، آس او هوسۍ، بزه، شرموبښ او گيډره، پېښي او مورک، پړانګ، هوسۍ او مار، پړانګ او د گيډرې بچۍ، چغال او اوښ او ...

د پاڼو شميره: له 2 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پاڼه له مور سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې ښې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له رالېږلو مخکې په ځير و لولئ

د کوچنی ټکی کام په پاڼه کې د نورو لیکوالو د آثارو په برخه کې باید و وایم چې مطالب یې ډیر په زړه پورې او جالب دي او که کوچنیانو ته ولوستل شي او یا یې خپله ولولي، ډیر ګټور هم دي. په دې پاڼه کې د ځینو ژباړل شوو مطالبو په پای کې کوم ماخذونه چې بنودل شوي دي، هغه یو څه ستونزې لري. د ساري په توګه ډیری ځایو کې لیکل شوي دي چې: له فرانسوي منابعو څخه، له افریقایي منابعو څخه، له ایټالوي منابعو څخه، له یوناني سر چيني څخه، له جورجیا هیواد څخه، د چین هیواد څخه او ... له بده مرغه چې د را ژباړل شوي کیسي ټاکلي منبع نه ده بنودل شوي او دا هم نه ده مالومه چې دا کیسه له کومې ژبې نه پښتو ته را ژباړل شوې ده. د منابعو په برخه کې چې یوازې د هیوادونو نومونه یاد شوي دي، ښایي له یادو هیوادونو نه یې موخه دا وي چې را ژباړل شوي کیسه د یادو هیوادونو د خلکو نکلونه دي او د هغوی د فولکلور یوه برخه وي، چې د دې مالومول ځان ته جلا بحث او څیړنه غواړي. دغه راز یې له نورو ویبپاڼو نه هم په منتخب ډول د کوچنیانو له پاره خپاره شوي مطالب غوره کړي دي او ښیګڼه خو یې لا دا ده چې له هر ځای نه یې چې مطلب را اخیستی دی په پای کې یې مرجع یا منبع بنودلي ده او لینک یې ور ته ایښی دی لکه:

- لر اوبر دات کام (Larawbar.com)،
- خیبیر دات اورګ (khyber.org)،
- سمسور دات کام (samsoor.com)،
- سپورمۍ دات کام (sporghay.com).

د څلورمې برخې پای

د پاڼو شمیره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ